

N O O R D - H O L L A N D S C H E C O U R A N T.

ZATURDAG. 8 FEBRUARIJ.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden te f. 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen een ander bedrag te regelen. — Voor alle advertentien wordt bovendien een plaatsseggelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 7 Februarij.

Eene tweede katholieke kerk te Genève.

Nu een half jaar geleden, hebben wij aan onze lezers berigt, dat de Staatsraad van Genève aan de Katholijken van de hoofdplaats van dat kanton afstand had gedaan van eene aanzienlijke uitgestrektheid gronds, ter plaatse waar vroeger een deel der thans onder den voet gehaalde vestingwerken stond, die Genève — dat gereformeerde Rome! — tegen alle aanvallen van buiten zouden beschermen; op welken grond hun vergunning werd geschonken eene tweede katholieke kerk tot stand te brengen. Wij beklagen ons niet dat wij toen ter tijde niet meer opzettelijk in het licht hebben gesteld, wat dit feit merkwaardigs bevat. De vermelding en behartiging van hetgeen dat feit merkwaardigs oplevert; heeft op dit oogenblik nog niets van hare actualiteit verloren. Zelfs is het ons aangenaam nu eerst de opmerksaamheid van onze lezers te vestigen op hetgeen het verleenen van deze concessie voorafgegaan is en op de omstandigheden, welke haar hebben vergezeld, omdat het ons eerst onlangs gebleken is, hoezeer de Katholijken van Genève ons liefdebetoon behoeven, en het bespreken van den ontworpen tempelbouw den een en den anderen, naar wij vertrouwen, zal opwekken hun een blijk te geven van sympathie en broederlijke genegenheid.

De oefening der katholieke godsdienst te Genève werd afgeschaft, bij ordonnantie van den magistraat dd. 27 Augustus 1535. Zij werd eerst hersteld ten gevolge van het konkordaat van het Fransche gouvernement met Z. H. Pius VII.

Gedurende dien tijd van 266 jaren verzette Genève zich met hand en tand zelfs tegen de viering van het H. Misoffer in particuliere bidplaatsen. Een enkel voorbeeld: Ten jare 1679 gaf de Fransche ambassadeur kennis aan de regering van het kanton, dat hij eene der kamers van zijn hôtel zou doen inrigten tot eene kapel, om in staat te wezen aan zijne godsdienstplichten te kunnen voldoen. Die mededeeling bracht schrik en ontzetting in den regeringsraad der Republiek! Getuige het voorstel, den 8sten November van dat jaar ter tafel gebracht: »Jan Pictet stelt voor dat de Staat een rijtuig onderhoude ten dienste van den Franschen ambassadeur, opdat hij buiten de stad ter misse zou kunnen gaan. J. A. Lullin en J. L. Calandrinii bieden aan, de eerste 20, de andere 15 pistolen, als bijdragen tot dat doel." Het voorstel werd niet aangenomen, uithoofde van de groote ontevredenheid door de Fransche regering daarop afgeleid. Men stond dus de oprigting toe van eene kapel in het hôtel der Fransche ambassade; daaruit bleek, zóó meende men, »dat de geestel des Heeren over Genève gekomen was."

Bij die eene huiskapel bepaalde zich echter de oefening der katholieke Godsdienst te Genève tot het jaar 1799, niettegenstaande een niet onaanzienlijk aantal Katholijken, aan het voervaderlijk geloof getrouw gebleven, zich daar ter stede ophield. In dat jaar echter openden de Berw. heeren Vuarin en Neyre eene kapel in een afgelegen gedeelte der stad, daartoe onder shands aangelegd door den thans eenigzins zachter gestemden regeringsraad. Aan vele onaangenaamheden was evenwel die kapel blootgesteld. De eigenaar van het perceel liet zich schrik aanjagen en zeide den waardigen priesters den huur op. In een anderen hoek der stad hunne kapel gevestigd hebbende, werden zij daar, te midden eener openbare godsdienstoefening, aangevalen door eene gefanatiseerde menigte, die de vergaderde geloovigen met knuppels uiteen dreef en den dienstdoenden geestelijken met zulk een geweld te lijf ging, dat hij er nauwelijks het leven afbragt. Doch men liet zich door dat woedebetoon van enkele fanatieken niet uit het veld slaan. Men bleef openlijk en manmoedig handhaven het eenmaal verkregen regt, totdat de Katholijken, ten gevolge van het konkordaat van 1801, een geheel normale organisatie verkregen en tevens in het bezit werden gesteld van een reeds vóór de Hervorming gebouwde en door de Hervorming ontheiligde kerkgebouw.

Dit kerkgebouw bleek echter al spoedig buiten staat te zijn de met elken dag toenemende katholieke gemeente te kunnen bevatten. Binnen een halve eeuw was haar zielental geklommen van 1200 tot 13.000. Die aanzienlijke gemeente bezat slechts eene kerk; de Protestanten hadden er verscheidene. Het gevolg er van was, dat de kerk van den H. Gervatius niet allen die ter kerk wilden gaan kon bevatten, en dat de protestantsche kerken nog niet voor de helft met kerkgangers gevuld waren!

In dien staat van zaken verzocht men bescheidenlijk en bleef men, bij herhaalde weigering, er met nadruk op aandringen, dat aan de Katholijken vergunning mocht worden verleend tot het oprigten van een tweede kerkgebouw. Dit had plaats reeds lang vóór de uitbarsting der godsdienstige vervolging van 1847. Dit had plaats, toen de protestantsche conservatieve partij te Genève op het kussen zat.

Maar de protestantsche conservatieve partij te Genève was ingepakt door en afhankelijk van de over gansch Zwitserland verspreide UNION PROTESTANTE — een genootschap, dat als de moeder en de type der onzen eigen vaderlandschen bodem ondermijnende protestantsche genootschappen moet beschouwd worden; dat in het geheim werkte; tegen betaling van geringe contributien leden aanwierf in alle standen der maatschappij; dat beziel en bestuurd werd door mannen van stand en invloed, en dat, onder het voorwendsel van te waken voor de regten der Protestanten, den vinnigsten strijd voerde tegen de Katholijken op alle terrein, waar het hen ontmoette, zelfs op het terrein der stoffelijke belangen. De analogie van onze geheime protestantsche verenigingen met deze Union Protestante is onloochenbaar. Onze lezers begripen dan ook overvloedig, welken weerstand de protestantsche conservatieve partij van Genève, onder den invloed werkzaam dezer Union Protestante, aan de aanvragen der Katholijken, ten opzichte van eene tweede katholieke kerk, bood.

Wat echter was van dezen tegenstand — wat van alle overige daden van vijandschap der protestantsche Union het gevolg? Dat de Katholijken, ofschoon het conservatief beginsel als het ware tot het merg van hun gebeente is doorgedrongen, met de conservatieve partij braken, zich terugtrokken van het politiek terrein en de conservatieven slaags lieten met de radicalen — met de radicalen, die tot dusverre geene meerderheid hadden kunnen krijgen, omdat de Katholijken, door hunne stemmen, het overwigt geschonken hadden aan de conservatieven.

Doch nu de Katholijken het appoint van hunne stemmen aan de protestantsche conservatieve partij onthielden, nu stonden de strijdkrachten der conservatieve en radicale partijen in geheel verschillende verhouding tegenover elkander; nu hadden de radicalen zelfs eene geringe meerderheid, en, als gevolg daarvan, gebeurde het, dat de conservatieven, bij de eerste verkiezingen, de zetels ruimen en plaats moesten maken voor de radicalen. Dat had nimmer plaats begrepen, indien de conservatieven, door gemeene zaak te maken met de rampzalige woelingen van een geheime genootschap, de Katholijken niet gedwongen hadden zich van alle politieke bemoeienis te onthouden. Zal de les aan onze zoogenaamde behoudslieden baten? Wij hopen, doch wij verwachten het niet!

Wat jammerde thans de protestantsche conservatieve partij en hoe hartbrekend waren hare weeklagen, nu zij door de radicalen uit den zetel gestooten was! Het was te laat!

Eene der eerste regeringsdaden van de radicale partij was — geheel overeenkomstig haar karakter — de vestingwerken te vernielen, waarachter het gereformeerde Rome zich verschanst had tegen den invloed van den, helaas! nog niet overal uitgegroeiden katholieken geest. Aldus verdwenen spoorloos die bolwerken van het Protestantismus en die monumenten van zijnen tijdelijken triomph!

De tweede regeringsdaad der radicale partij was eene daad van regtvaardigheid, welke men echter niet aan beginselen van regtvaardigheid — men weet welke waarde de radicalen aan zulke beginselen hechten! — maar,

aan hare zucht om zich in het gezag gevestigd te houden, te danken had. De laatste verkiezingen stonden voor de deur; de Katholijken konden alleen dan hunne stemmen met die der protestantsche conservatieven verenigen, indien zij een blijk wilden geven van genegen te zijn van hunne blinde vooringenomenheid van voorheen. In hunne trotschheid wilden zij echter van geene toenadering hooren. Toen had de radicale regeringsraad de behendigheid een besluit te nemen, waarbij hij aan de Katholijken het regt gaf eene tweede kerk tot stand te brengen op de puinhoopen der vestingwerken van het Protestantismus. De Katholijken onthielden zich andermaal van stemmen — en op den dag des verkiezingsstrijds werden de protestantsche behoudslieden andermaal radicaal geslagen!

Zóó is de geschiedenis van het thans te Genève op te trekken tweede kerkgebouw. Wij, danken wij God, met onze broeders in Zwitserland, van uit het heerschende kwaad, deze goede stichting te voorschijn te hebben doen komen! Onze protestantsche behoudslieden mogen, van hunnen kant, met dit voorbeeld hun voordeel doen.

Nu men echter den grond heeft, nu moet daarop een Gode en den luister der eeredienst waardig Tempelgebouw worden opgetrokken. Dat gebouw moet spreken, als een gedenkteeken van de zegepraal, door de godsvrucht onzer Zwitsersche geloofsgenooten op den starren weerstand van het in geheime genootschappen weggedoken Protestantismus behaald. Opdat het zulk een sterksprekend gedenkteeken zij, daartoe is het noodig dat van alle kanten dit schoone werk met ruime bijdragen ondersteund worde. Onze H. Vader Pius IX is zijnen kinderen daarin reeds voorgegaan. Eene milde gift van frs. 10.000 heeft Hij tot dat doel geschonken! Ierland, het godgetrouwe Ierland heeft dien wenk begrepen en ondanks zijne eigene nooden, heeft het op zijnen karigen nooddruft weten te besparen, om aan de Katholijken van Genève van zijne sympathie te doen blijken! Zouden wij, Katholijken van Nederland, waar wij door zulke voorbeelden tot navolging worden aangespoord, ten achteren kunnen blijven? Wij gelooven het niet; wij zijn te levendig van het tegendeel overtuigd. Gaarne verklaren wij ons daarom bereid elke gift in ontvangst te nemen, welke men voor zoo edel een doel zou willen afzonderen.

Moge onze roepstem gehoor vinden! Het geldt hier niet een gewonen kerkbouw; maar een monument ter verheerlijking van den bijzonderen zegen, waarmede de goede God de ijverige pogingen en de geloofstrouw der Katholijken van het zoo lang en zoo fel geteisterde Genève bekroond heeft!

»Iedereen weet" zoo lezen wij in den *Nederlander*, »dat in de zitting van 12 en 13 December 1849, de klacht der Roomschen over verongelijking op de niet-proportioneele verdeling van ambten en bedieningen gegrond was. Niemand weet het beter dan de *Tijds*, wier statistieke berekening geen ander doel dan de constructie van dit argument had.

Geeft deze verklaring van de oorzaken van den heer Groen niet een nieuw bewijs van sluwheid? Is het waar, dat alléén daarop de klacht der Katholijken gegrond werd dat de verdeling der ambten bleek te zijn slechts niet proportioneel? Of liever was het niet daarop, dat die verdeling in zoo buitensporig groote ongelijkmatigheid plaats had gehad, dat daaruit van zelfs blijken moest dat de Katholijken in de begeving van ambten waren voorbij gegaan omdat zij Katholijk zijn? En hebben wij niet herhaaldelijk, en vóór die discussie in de Tweede Kamer en daarna, het beginsel gehuldigd, dat de ambten niet moeten worden gegeven naar gelang der geloofsbelijdenis, maar, zonder aanzien van godsdienst, naar gelang der bekwaamheid en geschiktheid? En hebben wij ooit, hetzij vóór of na de behandeling dezer aangelegenheid in de Kamer, iets anders gevorderd? Dat men het ons aantoonde. Maar zoo lang dat bewijs ontbreekt, en het zal altijd ontbreken, hebben wij regt om den heer Groen en zijn blad te beschuldigen, dat zij bij gebrek van een eerlijk wapen, tegen ons dat der leugens bezigen.

Met verwondering hebben wij gezien de volgende bekentenis in den *Nederlander*:

»De *Tijd* schijnt ons in verlegenheid te willen brengen door openbaarmaking der geheime betrekkingen, waarin wij tot de *Fakkelt* en *Unitas* staan.»

Wij belijden gaarne, dat wij deze bekentenis niet hadden verwacht. Zóó, de gematigde heer Groen, met zijne gematigde partij, die »over 't algemeen liefst de Roomsche Katholieke Kerk bestrijden, enkel door de H. Schrift en de eigenaardigheden der geschiedenis van ons land, aarzelen niet openlijk te belijden hunne geheime betrekking tot de *Fakkelt* en *Unitas*, die de Katholijken liefst niet bestrijden door bijbel en geschiedenis, maar door dweepzucht, laster, haat en geld? Wij zeggen den *Nederlander* dank voor deze gulle bekentenis. Wij hebben nu *confitemur reum*, en wij weten nu door dit openlijk erkend feit, wat de opregtheid van den heer Groen, e. s. in zijne verdraagzaamheid beteekent.

En toch wij moeten ons daarover niet verwonderen. Als men het beginsel stelt, dat »hetgeen op zich zelf niet prijzenswaardig is, uit zelfverdediging en *représaille* noodzakelijk wordt,» dan kan men het verre brengen; want dan geeft men ten naastenbij onbewimpeld hulde aan het verfoeid stelsel: dat het doel de middelen wettigt.

Op welken grond men ons vraagt: »of aan een Roomsche gezinde verontwaardiging over geheime genootschappen betaamt,» begrijpen wij niet. De kerk toch heeft te dikwijls de geheime genootschappen afgekeurd en veroordeeld, en de Katholijken verboden daaraan deel te nemen, dan dat die vraag niet eene ongerijmdheid zijn zoude. Meent de *Nederlander* in ernst, dat wij, gelijk hij doet onder de Protestanten, deel nemen aan geheime genootschappen onder de Katholijken? Wij verklaren, dat ons geen enkel geheim genootschap onder de Katholijken van Nederland bekend is, en mogt de *Nederlander* beter zijn ingelicht dan wij, omtrent hetgeen onder de Katholijken omgaat, en mogt hij onder ons een geheim genootschap hebben ontdekt; hij gelieve het ons te veropenbaren, en wij zullen ons haasten dat te bestrijden, en naar de leer onzer Kerk te veraschuwelen. Maar wij vreezen, dat hier wederom de *Nederlander* met den heer Groen, niet wetende hoe zich te regtvaardigen, ons datgene zonder eenig bewijs toerekenen waaraan zij zich zelven moeten schuldig belijden. De taktiek is niet nieuw, en de heer Groen weet beter dan iemand, dat zij op eerlijkheid geen aanspraak maakt.

In zijn nummer van 7 Februarij geeft de *Nederlander* een ingezonden stuk, waarin de Katholijken valsche-lijk worden aangeklaagd in de protestantsche opinie. Men zou haast zeggen, dat de schrijver het laatst jaarlijksch verslag van *Unitas* voor zich had liggen, toen hij zich boos tot schrijven neerzette, want men vindt daarin de lasterlijke aantijgingen terug, die in het verslag van *Unitas* voorkomen.

De *Katholiek* in zijn nummer van Januarij II heeft daarop geantwoord. Wij zullen dat artikel eerstdaags in onze kolommen opnemen, en daarmede den inzender van de *Nederlander* op zijne plaats zetten.

Wij vernemen, uit de Belgische bladen, dat het ontwerp-adres, in antwoord op de troonrede van H. M. Victoria, koningin van Engeland, hetwelk daarvan slechts een bloote weerklink is, in het Huis der Lords met algemeene stemmen is aangenomen. Op eene redevoering van Lord Stanley, die te kennen gaf, dat hij de paragraaf over den »Pauselijken aanval» te zwak vond, heeft de markies van Lansdowne in eenige dubbelzinnige woorden gezegd, dat het Huis tevreden zou zijn met den maatregel die het kabinet omtrent de kerkelijke kwestie zou voordragen.

In het Huis der Gemeenten is het antwoord op de troonrede insgelijks met algemeene stemmen aangenomen, na eene vrij levendige discussie tusschen de heeren Roebuck en Hume van den eenen kant, en de heeren Robert Inglis, Sibthorpe en Lord John Russell van de andere zijde. De eersten willen eene volledige vrijheid van handel en godsdienst. De heeren Sibthorpe en Inglis willen integendeel maatregelen van beteugeling tegen de Katholijken, en maatregelen van verbod in alle soorten van nijverheid. Lord Russell heeft gezegd tusschen deze twee uitersten een middelweg te willen nemen. Hij heeft zich verbonden tot de verdediging van de beginselen van eene wijze handels-vrijheid, en wat de godsdienstige kwestie betreft, zal hij eenen geheel parlementairen maatregel voorstellen, zonder de gouvernementale actie in iets te binden.

Bij de gisteren te Rotterdam plaats gehad hebbende opening der stembrieffes ter verkiezing van een lid der Provinciale Staten van Zuid-Holland is gebleken, dat op den heer W. S. van den Bergh van Heinenoord 167 van de 278 stemmen waren uitgebragt. De heer J. H. C. van der Kun had er 102 bekomen. Eerstgenoemde heer is dus verkozen.

Naar men verneemt heeft Jhr. Mr. J. C. de Jonge, lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, voor het 7e kiesdistrikt, dat is het 2e. distrikt van 's Gravenhage, zijn ontslag uit die betrekking genomen, zoodat er wederom eene nieuwe verkiezing in dat distrikt zal moeten plaats hebben.

In de residentie is het berigt ontvangen, dat dezer dagen te Maastricht is overleden de luitenant-generaal W. J. H. graaf van Limburg Stirum, vroeger Opper-kommandant der genoemde vesting en der troepen in het Limburgsche.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsvervanger van den kanton-regter te Naarden G. J. van Eijken, en tot hoofd-inspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnzen bij het departement van Financien de heer W. de Rooij, en zulks onder bepaling, dat hij bij het evengemeld departement zijne functien zal blijven vervullen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Febr. Heden werden in de Wetgevende Vergadering de beraadslagingen voortgezet over het voorstel der Montagnards Joset, Soubiès en anderen, nopens de afschaffing der octrooijen. De maire van St. Etienne, de heer Heurtier, bestreed het voorstel met veel kennis van zaken; hij toonde vooral de onmogelijkheid aan, om het gemeentelijk octrooi door billijke belastingen te vervangen. De socialist Joset poogde het voorstel nogmaals aan de Vergadering op te dringen, doch te vergeefs; hij oogste niets dan medelijden en afkeer in.

Er werd vervolgens besloten het voorstel niet in overweging te nemen, waarna het met 389 stemmen tegen 251 verworpen werd.

Vervolgens beklom de heer Carteret het spreekgestoelte om de behoudsgezinde partij te verdedigen tegen de beschuldiging alsof zij de belangen des volks verwaarloosde. Hij somde daartoe een aantal nuttige maatregelen op, die in den laatsten tijd tot verbetering van het lot der behoeftigen genomen waren.

Voor den aanvang der zitting hadden in de bureaux zeer levendige discussien plaats over de dotatie-wet. De commissie van rapporteurs voor dit ontwerp benoemd, zijn de heeren Salvat, Piscatory, Grévy, Drouet Devaux, Creton, Chambolle, Delessert, Bac, Baze, Dufour, de Morney, Desmarest, Quentin Bauchart en Bidoux. Van deze zijn, zegt men, 13 tegen de dotatie-wet, zoodat men daaruit voorspelt dat de wet met eene meerderheid van 135 stemmen zal verworpen worden.

Drie der rapporteurs behooren tot de Montagne, t. w. de heeren Grévy, Bac en Salvat; verder vindt men onder hun getal 5 Orleanisten, 3 Legitimisten en 2 vrienden van het Elysée, t. w. de heeren Quentin Bauchart en Dufour.

Een plan om de discussie over de dotatie-wet te verdagen, en hetwelk o. a. door de heeren de Broglie, Leon Faucher en Molé ondersteund werd, schijnt verlaten te zijn.

Indien de dotatie mogt verworpen worden, dan zal het waarschijnlijk tot eene meermalen besproken nationale inschrijving komen. Men blijft verzekeren dat er reeds zeer aanzienlijke sommen zijn toegezegd. Het *Journal des Débats* raadt zijne vrienden de dotatie aan te nemen, niet zoozeer als een bewijs van vertrouwen of achting jegens den President, maar als de beste gedragslijn, die men thans om des vredeswille volgen kan; doch dat dagblad predikt in de woestijn.

De *Constitutionnel* verhaalt dat de President der Republiek moet gezegd hebben, dat, bijaldien de dotatie verworpen wordt, hij terstond zijne geheele hofhouding afdankt en eene radikale bezuiniging invoeren zal.

— De rapporteur benoemd om verslag te geven van de discussien in de bureaux over het geven van magtiging om vervolgingen tegen den prins de la Moskowa in te stellen, is gunstig voor die magtiging gestemd, zoo dat men niet twijfelt of de Vergadering zal daartoe hare toestemming geven.

— Er worden nog gedurig parlementaire bijeenkomsten gehouden. De aanhangers van het Elysée vergaderen in de salons van den Staatsraad. De vereeniging, door graaf Molé gevormd, en die zoo schielijk in getal leden en in invloed heeft toegenomen, vergadert in de straat der Universiteit. Daar werd gisteren avond het besluit genomen een voorstel tot verdaging der dotatie niet te ondersteunen, zonder dat men echter zoo ver is gegaan van te verklaren, dat alle hoop op eene minnelijke schikking als verloren moet worden beschouwd.

— Men zegt nog steeds dat er plan bestaat om een aantal ambtenaren te ontslaan en te doen vervangen door aanhangers van Lodewijk Bonaparte.

— Te Lyon circuleert eene petitie, waarin op de herziening der constitutie en de verlenging der magt van den President wordt aangedrongen. De *Courrier de Lyon* berigt, dat een dergelijk verzoekschrift in meer dan 30 departementen ondertekend wordt.

— De sectie van den spoorweg van Straatsburg naar Saarburg zal den 15 Mei geopend worden.

MADRID, Gisteren heeft de Kamer van Afgevaardigden de discussien over de wet op de rekenkamer gesloten.

— Men verneemt, dat de heer de Salamanca te Calatayud tot lid der Kamer is verkozen.

— Den 9 Februarij zal de spoorweg van Madrid naar Aranjuez worden ingewijd.

— De graaf de San Luis (Sartorius), zal morgen naar Frankrijk vertrekken, waar hij zich met der woon zal vestigen.

— Het schijnt dat de minister van oorlog, overtuigd van de noodzakelijkheid der bezuinigingen, toegestemd heeft in eene vermindering van 20 miljoen realen op zijn budget.

— Volgens berigten uit Lissabon tot 28 Januarij ontvangen, begon aldaar de goud-paniek eenigzins te bedaren. De bank had het regeringsvoorstel verworpen strekkende om de gelden van het amortisatiefonds aan de kamer van openbaar krediet af te geven en daarvoor in de plaats te stellen 4 pCts. inschrijvingen ten beloope harer vorderingen; daarentegen had zij een beroep op de cortes gedaan, die de kwestie aan het comité van finantien ter beoordeeling hadden verzonden.

ENGELAND.

LONDEN, 5 Febr. Gisteren ten vijf ure hield het Huis der Lords eene avondzitting ten einde over het adres in antwoord op de troonrede te beraadslagen.

Lord Eppingham was zeer ingenomen met de koninklijke aanspraak. Betreffende de godsdienstkwestie, achtte hij het nemen van onderdrukkende maatregelen aller-noodzakelijkst. Het ontwerp van adres door dezen spreker voorgedragen, werd door Lord Cremorne ondersteund.

Lord Stanley had daarentegen een aantal aanmerkingen op de troonrede. Hij schreef den gelukkigen uitslag der onderhandelingen over de Deutsche kwestie eerder toe aan de ferme houding van de Keizers van Rusland en Oostenrijk dan aan de tusschenkomst der Engelsche regering. Het verheugde hem in de troonrede op te merken dat de regering de aandacht gevestigd had op den ongunstigen toestand der grondeigenaren en pachters, maar het zou hem nog aangenamer geweest zijn indien het kabinet eene wet tot opbeuring van den landbouw had toegezegd. (Toeuiching van de *Protectionist*). Betreffende de godsdienstkwestie verlangde hij van de zijde der regering een krachtig verzet tegen den inbreuk door den Paus op de suprematie der Engelsche kroon gemaakt. Deze wensch werd ook uitgedrukt door den hertog van Richmond, graaf Winchilsea en Lord Camoys. Lord Stanley is, gelijk men weet, het hoofd der oppositie in het Hoogerhuis.

Lord Roden vond de paragraaf van het adres betreffende de godsdienstkwestie te zwak.

De markies van Lansdowne poogde aan te toonen dat het eene ongerijmdheid was, voor te geven dat de Paus met zijne breve niets meer zou bedoeld hebben dan een geestelijken invloed op de Katholijken uit te oefenen; en eindigde met aan de leden den raad te geven van den door de regering voor te stellen maatregel met bezadigdheid te bespreken.

Daarna werd het ontwerp-adres met algemeene stemmen aangenomen.

— In het Huis der Gemeenten werd het ontwerp-adres door den markies van Kildare ingediend.

De heer Roebuck verdedigde den maatregel van Z. H. in verband tot de emancipatie-acte der Katholijken, met vuur en eene onnavolgbare welsprekendheid. Hij eischte eene algeheele vrijheid van godsdienst voor alle Engelsche onderdanen, volgens den geest der Constitutie. Spreker werd hierin ondersteund door de heeren John O'Connell en A. Hope. Deze laatste zeide bovendien dat de Engelsche staatskerk krachtig genoeg was om tegen alle mogelijke aanmatiging bestand te zijn van de zijde van 13 mannen door schier den zwaksten monarch van Europa met zekere titels begiftigd. Ook schaar-den zich de heeren d'Israeli en Hume aan de zijde van de verdedigers der katholieke hiërarchie.

De heeren Robert Inglis, Sibthorpe, Ansley en Plumptre bestreden het pausselijke besluit en verlangden strenge maatregelen van de zijde der regering.

Nadat nog eenige andere sprekers zich hadden doen hooren, nam Lord John Russell eindelijk het woord. Na het bespreken van de overige paragrafen van het adres, begon hij van de belangrijkste, die betreffende de godsdienstkwestie, te gewagen. Er heerschte eene diepe stilte in de zaal. Terugkomende op zijn beruchten brief aan den bisschop van Durham, beweerde hij dat de Katholijken, na de concessien die hun waren gedaan, geen reden van klagen hadden; dat zij de verdediging van het land in bisdommen, de benoeming van een Aartsbisschop van Westminster en wat al meer door de pausselijke besluiten was tot stand gekomen, nimmer verlangd hadden. Voorts hoopte hij dat de te nemen

maatregel zich strikt bij de kwestie mogt bepalen; hij hield zich overigens ten volle overtuigd dat het hof van Rome geenszins vijandig jegens het Engelsch kabinet gezind was, ofschoon hij door Lord Shrewsbury was onderrigt dat te Rome eene partij bestond, en wel de magtigste aldaar, die de Engelsche staatkunde geenszins was toegedaan.

Ten slotte werd ook het ontwerp-adres van dit Huis in antwoord op de troonrede van H. M. aangenomen. — Van wege het kabinet is aan het Huis der Gemeenten kennis gegeven, dat het verslag van den finantieelen toestand des lands, overmorgen, en het ontwerp van wet tegen het aannemen van geestelijke titels in onderscheidene deelen des rijks, met inbegrip van Ierland, Vrijdag den 14 dezer zullen worden ter tafel gebracht.

Men verzekert dat de regering voornemens is een onderzoek te laten doen naar het naauwkeurig getal der geestelijken van verschillende orden, die zich in Groot-Brittannië en Ierland bevinden. Men verliest zich in gissingen aangaande de oorzaak van dien inquisitoriaal maatregel.

Lord Shrewsbury moet zich in een brief aan Lord John Russell ten gunste van den katholieke hiërarchie hebben uitgelaten. Betreffende de zaak van de zoogenaamde „Faculteiten der Koningin“ in Ierland deelt Lord Shrewsbury daarentegen het gevoelen van de Times.

Sedert eenigen tijd werden er op de schouwburgen dezer hoofdstad in de zoogenaamde pantomimes zeer duidelijke toespelingen gemaakt op het gebeurde met den generaal Haynau. Deze vertooningen, waarin men de brouwerij van Barclay met al haren toestel voorgesteld zag, gaven het publiek een onbeschrijfelijk genoegen. Thans is dit echter verboden, vermoedelijk op verzoek van den Oostenrijkschen gezant.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 6 Febr. Men schrijft uit Hamburg: Op 8, 9 en 10 dezer zullen Oostenrijksche en Pruisische troepen de vesting Rendsburg binnenrukken, om aldaar garnizoen te houden.

Het tusschen den Zwitsersche gezant den heer Steiger en den prins v. Schwarzenberg gerezen verschil over het voorgevallene op de Olmutz conferentie is geheel uit den weg geruimd.

Een transport wapenen, dat voor de regering van Waadland bestemd was, is onlangs te Mannheim in beslag genomen en, ten spijt van de vertogen van den Bondsraad, behouden.

BERLIJN, 5 Februarij. Heden heeft het ministerie eene langdurige bijeenkomst gehouden.

Gisteren avond is de graaf Sponneck naar Weenen vertrokken.

Men spreekt op nieuw van eene aanstaande bijeenkomst te Dresden der ministers-presidenten van Pruisen en Oostenrijk. Er zal alsdan over de onmiddellijke installatie van een voorloopig centraal bestuur onderhandeld worden.

WEENEN, 1 Februarij. De vermindering van ons leger zal ernstig worden doorgezet. 80,000 man uit de landweerbataillons worden ontslagen, en bij de linie-regementen wordt zoo veel verlof verleend, dat de vermindering onzer actieve gewapende magt, te zamen 150,000 man zal bedragen. Ook worden er 1700 treinpaaarden verkocht.

De tabaksoogst in Hongarije bedraagt gemiddeld 500 mille. ctnr, in goede jaren 700, waarvan 150—200 in 't binnenland verbruikt, circa 250 mill. ctnr. naar Oostenrijk en 100 mill. ctnr. naar het buitenland verzonden worden.

In den toestand van den graaf van Chambord is eene aanmerkelijke beterschap te bespeuren.

ITALIE.

In de Sardische Kamer werd 29 Januarij getwist over de voorgestelde vermindering van het fraktement des presidents van het hof van cassatie, en wel van 22,000 op 15,000 francs. De Kamer nam laatstgenoemde som aan, ofschoon de minister zich ook tegen de vermindering verzette.

BELGIE.

BRUSSEL, 6 Februarij. Gisteren heeft de Kamer van Vertegenwoordigers de beraadslaging voortgezet over het voorstel van den heer Orts, tot afschaffing der wettelijke hypotheek van de gehuwde vrouw. Echter kwam het nog tot geene beslissing.

De inschrijving, welke gisteren, in de bureaux der nationale bank plaats had voor de 3000 obligatiën der 4 pCts. leening van 1836, tot een nominaal bedrag van 3 millioen, heeft de verwachting ver overtroffen. Er is namelijk ingeschreven voor zes maal het bedrag der som, namelijk voor 18 millioen.

De stedelijke regering van Brugge heeft den stedelijken accijns op het geslagt verminderd en nog andere maatregelen genomen om den prijs van het vleesch te doen dalen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 7 Februarij.
ONDERTROUWD (4 Febr.): Mr. L. J. J. Vernes met J. B. A. Kemmelder.
GETROUWD (6 Febr.): Fr. Suijdewind met C. G. van der Klerk. — Jan Prinsen met Cath. Scheltes.
BEVALLEN (5 Febr.): A. M. J. Weddelooper, geb. Kamman, Z.
OVERLEDEN (1 Febr.): H. Oijens, 73 j. — (4 Febr.): A. C. Hendrikx, 38 j. — (4 Febr.): G. B. Teule. — (6 Febr.): G. A. J. J. Abrahams, 26 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	6 FEBR. 4 1/2 u. gebl.	7 FEBR. 4 1/2 u. gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2 1/2 pCt.	57 1/2	57 1/2
Dito Dito	67 1/2	67 1/2
Dito Dito	89 1/2	89 1/2
Dito Obligatiën O. I.	88 1/2	88 1/2
Amortis. Syndic.	89 1/2	89 1/2
Handel-Maatschappij	109 1/2	109 1/2
Aand. Rijn-Spoorweg		
Aand. Holl. S. M.		
Obligatiën		
BELGIE, Obligatiën 1844		
Cert. bij de Belg. Bank	47 1/2	47 1/2
Dito bij Rotsch. en Volksc	54 1/2	54 1/2
FRANKRIJK, Obligatiën	12 1/2	12 1/2
SPANJE bij Ardoins 85	12 1/2	12 1/2
Dito Dito 510	12 1/2	12 1/2
Dito Onbep. Stukken	11 1/2	11 1/2
Dito	39 1/2	39 1/2
Dito Binnenl. 2400 P.	33 1/2	33 1/2
Coup. Ardoins	8 1/2	8 1/2
Passive		
Fransche Uitgest.	4 1/2	4 1/2
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	35 1/2	35 1/2
Dito Dito	35 1/2	35 1/2
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	105 1/2	105 1/2
Dito Dito 1828 en 1829	104 1/2	104 1/2
Cert. bij d°. 1831 en 1833	94 1/2	94 1/2
Dito	95 1/2	95 1/2
Dito bij Hope	87 1/2	87 1/2
Dito bij Stieglitz en C°	86 1/2	86 1/2
Dito bij id. 5de Serie	4	4
Cert. te Hamburg	5	5
Inschrijving in Assignat.	6	6
Cert. van dito	65 1/2	65 1/2
POLEN, Aand. à fl. 500	144 1/2	144 1/2
Dito met Lot. 300		
AMERIKA, Bank-Actiën	2 1/2	2 1/2
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50		
OOSTENRIJK, Metalliek	72 1/2	72 1/2
Dito	38 1/2	38 1/2
Dito Nieuwe	39 1/2	39 1/2
Dito Nieuwe	80 1/2	80 1/2
Ween. Bank bij Gollen C°	64 1/2	64 1/2
Dito	64 1/2	64 1/2
Aand. met Loting fl. 500	282	282
Nieuwe dito	250	250
NAPLES, Cert. Lam en Bouwer 5 pCt.		
BRAZILIE te Londen 1824	90 1/2	90 1/2
Dito Leening 1843	88	88
Dito £ 200	78 1/2	78 1/2
PERU	34 1/2	34 1/2
MEXICO	34 1/2	34 1/2
VENEZUELA 6 pCt. nu	31 1/2	31 1/2
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1 1/2	1 1/2
ECUADOR	3 1/2	3 1/2
GRIEKEN onb.		
Denemarken 5 pCt. 98 1/2; Polen, Cert. 4 pCt. 75 1/2.		

In Binnenl. fondsen was de stemming algemeen iets flauwer, bij eenige handel in Integraten. 3 pCt. Fransche ingeslagen 1 pCt. lager. Spaansche mede meer aangehouden en flauwer. In Metallieken was de handel, wederom zeer leevendig en bleven 5 pCt. nieuwe, na eenige dobbering, ruim 1 pCt. minder dan gisteren. Russische goed prijshoudend. Portugesche onveranderd. Van Zuid-Amerik. fondsen waren Mexic. ongeveer 1 pCt. lager; in de andere soorten ging niets om.
Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pc., Prolongatie 2 1/2 pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35 1/2; Zigt Hamburg 35 1/2; 2/m. Londen 11,70; Zigt Londen 11,71 1/2; 3/m. Lissabon 41 1/2; 3/m. Porto 41 1/2; 2/m. Petersburg 1,83.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 6 Febr. Belg. leen. 2 1/2 pc. 50 1/2; 5 pc. 98; 1840, 5 pc. 99 1/2; Spanje Ard. 5 pc. 12 1/2; Binnenl. 3 pc. 33 1/2; Coupons —; Rom. Leening 76 1/2.
PARIS, 5 Febr. Fransche 3 pc. 58.20; 4 pc. —; 5 pc. 97. —; 5 pc. N. 96.80; Schatk. —; Bank-Actiën 2252.50; Belg. 1840, 5 pc. 101; 1842, 5 pc. —; 4 1/2 pc. —; 2 1/2 pc. —; Napels 5 pc. 98.60; Spanje, Buitenl. 3 pc. 38; Binnenl. 3 pc. 33 1/2; Holl. 2 1/2 pc. 58 1/2; Piemont 1834 —; 1849 —; Haiti —; Portugal 5 pc. —; Rom. Leening 77.
MADRID, 30 Jan. Spanje 3 pc. 34 1/2; 5 pc. 13 1/2; Uitg. Schuld 4; Coupons 7 1/2.
LONDEN, 5 Febr. Cons. kont. — a —; op tijd 96 1/2 a 96 1/2; Braz. 90 1/2 a 91 1/2; 1829/39 88 a 90; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77 a 80; N. L. 5 pc. 102 a 103; Ecuador 3 1/2 a 3 1/2; Gren. 17 1/2 a 17 1/2; Uitgest. 3 1/2 a 4; Mexico 33 1/2 a 33 1/2; Peru 4 pc. 80 1/2 a 81; Uitgest. 36 a 36 1/2; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 33 1/2 a 34; 8 pc. — a —; Rusl. 1822, 5 pc. 113 a 114; (N.) 4 1/2 pc. 97 1/2 a 97 1/2; Spanje 5 pc. 18 1/2 a 18 1/2; 3 pc. 38 a 38 1/2; Coupons — a —; Passive 3 1/2 a 4; Holl. 2 1/2 pc. 58 1/2 a 58 1/2; 4 pc. 91 a 91 1/2; Venez. 30 a 31; Uitgest. 11 a 11 1/2.
WEENEN, 4 Febr. Met. 2 1/2 pc. —; 4 pc. —; 4 1/2 pc.

84 1/2; 5 pc. 96 1/2; Bank-Actiën 1166; Lot. fl. 500, —; id. fl. 300, —.

BERLIJN, 5 Febr. Schuldbr. 3 1/2 pc. 84 1/2; Loten 128 1/2; Rusl. Stiegl. 4 pc. 91 1/2; Pools. 4 pc. 79; Loten fl. 200 94 1/2; id. fl. 300 144 1/2; id. fl. 500 81 1/2.

HAMBURG, 5 Febr. Rusl. Eng. Leen. 105; Stiegl. 4 pc. 86 1/2; Spanje, Ard. 5 pc. 11 1/2; Binnenl. 3 pc. 31 1/2.

FRANKFORT, 5 Febr. Met. 5 pc. 75; 4 pc. 58; 2 1/2 pc. 39 1/2; Bank-Actiën 1088; Darmst. Loten fl. 50 74 1/2; id. fl. 25 28 1/2; Badensche Loten fl. 50 5 1/2; id. fl. 35, 33 1/2; Nassausche 24 1/2; Holl. 2 1/2 pc. 57; Werk. Sch. 4 pc. 87 1/2; Sijndic. 3 1/2 pc. 89 1/2.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

Metalliek	f 25, — a —	Pruissische	f 34 1/2 a —
Napelsche	25,20 „ —	Spaansche	2,43 „ —
Div. in St.	11,72 1/2 „ —	Hamb. Russ.	37 1/2 „ —
Eng. Russen	— „ —	Russ. in Z. R.	36 1/2 „ —
Fransche	56 1/2 „ —	„ Pap.	10 1/2 „ —
Belgische	56 1/2 „ —	Pools. in Fl.	27 1/2 „ —
Coupons Oostenrijksche Bank-Actiën	f 23,10 per Fl. 25.		
Coup. Portugal Binnenl. Schuld N°. 15,	f 46 1/2.		

SPECIE-COURS.

Gouden Specieën.	
Stukken à f 10 per Stuk	f 9,65 a 9,75
Oude Gerande Dukaten	5,60 a 5,70
Wigtige Souvereinen	11,70 a 11,80
„ Pistolen	9,50 a 9,60
Stukken van 20 Francs	9,45 a 9,55
Baren Goud en Specieën à f 1442,60 per Ned. & fijn	10 1/2 a 11 1/2 pc.
Zilveren Specieën.	
Piasters	per Stuk f 2,35 a 2,60
Stukken van 5 Francs	2,34 a 2,37
Brabandsche Kroonen	2,65 a 2,70
Fransche	2,70 a 2,75
Pruissische Daalders	1,74 a 1,77
Zilver 1000 a 980	— a —
„ 900 a 700	104,50 a 105, —

BADENSCH E AANDEELEN à Fl. 50. — Geldleening 1840. Eerste Uittoting van zes Serien over 1851, welke heeft plaats gehad te Karlsruhe, den eersten Februarij 1851.

Serie 311, 557, 573, 747, 802, 970.
Op 1 Augustus aanstaande worden nog zeven Serien getrokken, terwijl de vijfde uittoting van prijzen, gaande over de nummers in deze 13 Serien begrepen, den eersten September daaraanvolgende zal plaats hebben.

OOSTENRIJKSCHE AANDEELEN à Fl. 500.

Zestiende Uittoting van Serien, welke heeft plaats gehad te Weenen, op 1 Februarij 1851.												
N°. 23	351	584	773	1078	1343	1537	1806	2072	2329			
98	352	585	809	1085	1365	1619	1807	2164	2338			
113	361	619	852	1091	1445	1650	1819	2189	2343			
116	384	635	862	1100	1480	1654	1825	2222	2347			
125	395	650	878	1123	1505	1702	1856	2248	2367			
131	412	668	910	1203	1506	1708	1922	2273	2393			
153	462	674	915	1265	1507	1751	1936	2276	2419			
168	476	707	918	1267	1515	1761	1988	2286	2441			
210	481	725	951	1268	1521	1770	1985	2302	2432			
246	541	727	1008	1289	1528	1800	1997	2316	2437			
330	560	751	1064	1341	1534	1803	2038	2323	2473			

De trekking der Prijzen geschiedt den eersten Mei aanstaande.

HANDELSBERIJDEN.

AMSTERDAM, 7 Februarij.
Uit de eerste hand verkocht 1089 pakken Java Tabak. Prijs geheim.
ROTTERDAM, 6 Febr. Heden zijn hier tot geheimen prijs afgedaan 1000 Malacca Stokken, aanvoer per Elise Susanne, van Batavia, en eene partij Ivor Nooten (Corosa Nuts), aanvoer per Mexico, van Rio-Hacha; Savanilla en Carthagena.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 7 Febr. Tarwe bij gerijven als voren aan consumptie verkocht: 128 a b. Poolsche f 275; 125 a p. N. Zeeuwsche f 232, 124 a mindere dito f 225, 124 a dito dito f 217, 123 a jar. Gron. f 205.
Rogge onveranderd: 128 a Anclammer f 185, 122 a Pruisische f 170, 118 a Archangel f 150.
Garst f 2 lager: 122 a j. Deense f 132.
Haver zonder handel.
Boekweit prijshoudend: 120 a Grootbrab. f 190, 114 a Fransche f 155.
Lijnolie op 6 w. f 34; Vliegend f 33; 1°. Mei ek. f 32 1/2; 3°. Sept., Oct., Nov. en Dec. f 33 1/2. Lijnolie op 6 w. f 34 1/2; Vliegend f 33 1/2. Hennepolie op 6 w. f 36 1/2. Raapkoeken per 1040 st. f 56, 60. Lijnkoeken per 104 st. f 7 1/2, 11.

ROTTERDAM, 6 Febr. Rogge. 150/2 a Fransche f 173.
SCHIEDAM, 6 Febr. Rogge 145/2 a Koers. f 163 kont. f 164 6 w. — Garst 131/2 a Koers. f 134 kont. f 135 6 w.; 130/2 a dito f 134 6 w. — Moutwijn f 10, 12 1/2; Jenever f 13, 75; Amst. Proef f 15, per Ned. vat zonder last zonder de belasting.

ANTWERPEN, 6 Febr. BESCHRIJVING DER MOFFIJ, die den 10 Maart door de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam zal geveld worden:
1400 Baren bruin.
2600 „ Menado.
3500 „ geel.
20000 „ blank.
18000 „ Havana-soort.
1400 „ blaauw.
10000 „ blaauwachtig.
17000 „ ord. groenachtig.
22000 „ gemeen gruing.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.